

Liturgie voor de (online) viering van zondag **4 juli 2021 om 10.00 uur**
Vijfde zondag na Trinitatis, derde van de zomer

Voorganger: ds. Peter van der Schans

Lector: Richard Visscher

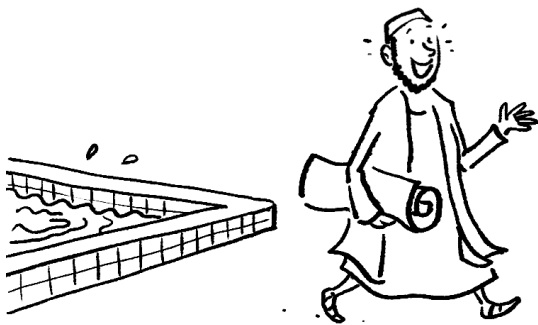
Organist: Eugène Broekman

Thema: Hoe kan ik verder?

Viering beschikbaar om:

10.00 uur op www.kerkdienstgemist.nl

Na de dienst ook beschikbaar op www.pgij.nl

Protestantse gemeente te IJsselstein

**Protestantse
Kerk**

- De Paaskaars brandt
- Orgelspel vooraf
- Welkom door de voorganger

AAN HET BEGIN

- Toewijding door stil gebed en kort orgelspel
- We gaan staan
- Groet en Bemoediging
- We zingen: intochtslied: Psalm 27:1 en 7
- Gebed aan het begin

God van Jezus uw mens,
van al zijn aanrakingen,
van zijn opwekkende woorden,
van zijn sterven voor ons,
van zijn levensgeest in ons hart,
van al zijn aandacht en genegenheid,
U roepen wij aan:
Heer ontferm U,

blijf aanwezig,
 schud ons wakker,
 maak ons levend,
 houd ons vast,
 want U bent onze hoop
 en U alleen
 voor nu en voor altijd,
 door Jezus uw Paasmens.

(Uit: *'Zondagswoorden'* p. 58 van W.R. van der Zee)

- We gaan zitten
- We zingen: Psalm 42:1 en 5
- Smeekgebed, besloten met het gezongen: *'Heer, ontferm U!'*

Waak op, verlaat ons niet, o Heer,
 waak op en slaap niet langer meer.
 U zult toch in de hemel niet
 vergeten al het aards verdriet?

Ons lichaam juicht niet tot uw lof,
 ons leven buigt zich in het stof;
 daarom, waak op, treed in het licht
 en openbaar uw aangezicht!

Want U alleen, ja U bent goed,
 een God die grote dingen doet.
 U zult toch in de hemel niet
 vergeten al het aardse verdriet?

(vgl. *Zingend Geloven I,6*)

o God,
 zie daarom alle ziekte en zeer,
 alle lasten en lijden,
 alle verbittering en vertwijfeling!
 Zie alle lamheid en weerloosheid,
 alle eenzaamheid en achteraan komen.
 Zo bidden en zingen we samen:
 ...

- We zingen: Psalm 42:7

DIENST VAN HET WOORD

- Gebed om de opening van het Woord

Hemelse Vader van Jezus Christus,
 tot op de dag van vandaag
 bent U voortdurend aan het werk
 tot ons heil en tot ons behoud,
 en zo is ook uw Zoon:
 alle dagen van de wereld bezig
 om verlamden te doen lopen,
 zondaars tot omkeer te brengen
 en doden tot leven te roepen.
 Wij bidden U:
 help ons om in alles van de Schriften
 te verstaan wat van Hem en u getuigt,
 en U, Vader, Zoon en Heilige Geest,
 te eren als wat u echt wilt zijn:
 een kracht tot behoud voor ieder die gelooft.
 Door Hem, Jezus Christus, onze Heer.
 Amen.
 (De eerste dag, XVII,1, p. 42)

- Moment voor de kinderen

Broodnodig

Jezus is bij het Meer van Galilea. Daar heeft Hij meer dan vijfduizend mensen te eten gegeven met vijf broden en twee vissen. Jezus gaat met de mensen in gesprek. Hij vertelt over brood dat God geeft, dat uit de hemel komt en eeuwig leven geeft aan de mensen.

Ik had een bordje met een paar stukjes bruin brood erop.

- Geef de kinderen die dit willen een stukje brood.
- Ga er met de kinderen over in gesprek:

- Waarom eet je brood?
- Heb je elke dag brood nodig?
- Bestaat er ook brood dat je kunt eten waardoor je nooit meer honger krijgt?
- Jezus vertelt dat er brood bestaat waar je nooit meer honger van krijgt. Hoe Hij dat precies bedoelt, horen de kinderen in de kinderdienst.
- We zingen met de kinderen: Lied 934
- Schriftlezing: Johannes 5:1-18 (NBV)

¹Daarna was er een Joods feest, en Jezus ging naar Jeruzalem. ²In Jeruzalem is bij de Schaapspoort een bad met vijf zuilengangen dat in het Hebreeuws Betzata heet. ³Daar lag een groot aantal zieken, blinden, kreupelen en misvormden. ⁴Er was ook iemand bij die al achtendertig jaar ziek was. ⁵Jezus zag hem liggen; hij wist hoe lang hij al ziek was en zei tegen hem: ‘Wilt u gezond worden?’ ⁶De zieke antwoordde: ‘Heer, als het water gaat bewegen is er niemand om mij erin te helpen; ik probeer het wel, maar altijd is een ander al vóór mij in het water.’ ⁷Jezus zei: ‘Sta op, pak uw mat op en loop.’ ⁸En meteen werd de man gezond: hij pakte zijn slaapmat op en liep. Nu was het die dag sabbat. ⁹De Joden zeiden dan ook tegen de man die genezen was: ‘Het is sabbat, het is niet toegestaan een slaapmat te dragen!’ ¹⁰Maar hij zei tegen hen: ‘Degene die mij genezen heeft, zei tegen mij: “Pak uw mat op en loop.”’ ¹¹‘Wie zei dat tegen u?’ vroegen ze. ¹²Maar de man die genezen was kon niet zeggen wie het was, want Jezus was al verdwenen omdat daar zo veel mensen waren.

¹³Later kwam Jezus hem tegen in de tempel en toen zei hij tegen hem: ‘U bent nu gezond; zondig daarom niet meer, anders zal u iets ergers overkomen.’ ¹⁴De man ging aan de Joden vertellen dat het Jezus was die hem gezond gemaakt had. ¹⁵Het was omdat Jezus zulke dingen deed op sabbat, dat de Joden tegen hem optraden. ¹⁶Maar Jezus zei: ‘Mijn Vader werkt aan één stuk door, en daarom doe ik dat ook.’ ¹⁷Vanaf dat moment probeerden de Joden hem te doden, omdat hij niet alleen de sabbat ondermijnde, maar bovendien God zijn eigen Vader noemde, en zichzelf zo aan God gelijkstelde.

- We zingen: Lied 942:2
- Verkondiging

Gemeente van onze Heer Jezus Christus!

Het gedeelte van Johannes begint heel onschuldig. Jezus gaat van Galilea weer terug naar Jeruzalem. Naar het actie- en beleidscentrum van het godsdienstige leven in Israël. Daar komt hij wel vaker in het verhaal van Johannes. Jezus geneest daar een chronische zieke. Oké, dat roept bij ons altijd veel vragen op. Hoe kan dat? Waarom alleen maar toen en niet ook nu? We komen met allerlei kritische vragen. Maar in de tijd van de Bijbel is het meer gewoon. En zijn er meer wonderdoeners. Toch is er

verschil met Jezus die in een enkel woord en gebaar een teken van het Koninkrijk laat zien. Een verwijzing doet naar hoe goed God het onder ons wil maken. Maar in dat zo onschuldige en dus haast heel gewone en gebruikelijke verhaal zit een addertje onder het gras. Dat zit in vers 9b. Johannes zegt: *“Nu was het die dag sabbat.”*

En met die paar woorden; met dat kleine zinnetje zit je midden in een soms heftige discussie van die tijd. En dan blijkt dat er andersdenkenden zijn. Tegenstanders die Jezus zelfs ter dood willen brengen. En dan wordt het een kwestie van leven en dood. Dan is het helemaal niet meer zo onschuldig. De spanning neemt toe.

Er zij twee geschilpunten.

1. Het gaat om het al dan niet schenden van het sabbatsgebod. Hoe je de sabbat moet houden – dat was een hele kwestie in die tijd. Wat mag je wel en wat niet op die dag? Er zijn godsdienstige Joodse stromingen die heel streng zijn en groepen die minder streng zijn.

Ik weet wel – de sabbat is niet hetzelfde als de zondag. Maar die discussie over wat wel en niet kan op een zondag de kennen we ook. Een zondagsteek houdt geen week. Een ijsje kopen op zondag was ongewenst. Je auto wassen net zo. Je gaat naar de kerk en bent met God bezig in woord en daad. Anderen zeiden juist dat de zondag een vrije dag is waarop je zeker ook dat kan en mag doen waar je anders niet aan toe komt.

In de tijd van Jezus hadden de rabbijnen precies uitgeschreven wat er wel en niet kon op sabbat. Men kwam tot 39 verboden. Ook het dragen van huisraad werd genoemd. Dat mocht niet. Telt als werken. De genezen man zit dan dankzij Jezus fout. Hij pakte zijn ligmat op en loopt er mee over straat. Oef. Pijnlijk. Niet doen. En dat terwijl oorspronkelijk de sabbat bedoeld was als een dag van uitrusten, van bijkomen. Een dag van bevrijding, van opluchting.

2. Daarna komt Jezus met een reactie die de boel nog meer op scherp zet. Hij zegt: *“Mijn Vader werkt aan één stuk door, en daarom doe ik dat ook.”* Nu was er al discussie over de vraag wat het rusten van God op de zevende dag inhield. Kan God op die dag helemaal niks doen – wat er ook gebeurt? Nee, zeiden sommige rabbijnen: God kan wel bezig zijn met mensen.

En er zit nog ander punt in de genoemde woorden van Jezus. Het meest problematische zit hem misschien wel in de combinatie van woorden en gedachten die Jezus gebruikt. Hij noemt God *‘Mijn Vader’*. En zegt ook: *‘daarom doe ik dat ook’*. Jezus geeft geen inhoudelijke uitleg over zijn gedrag. Maar Hij zegt gelijk te zijn aan God. Hij heeft dezelfde autoriteit, hetzelfde gezag als God.

De autoriteiten zijn woedend. Want Jezus blijkt niet alleen de sabbat te schenden, maar Hij noemt God zijn eigen Vader en stelt zich dus gelijk met God.

De joodse leiders hebben helemaal geen oog voor wat er werkelijk gebeurde op die sabbat. Dankzij de aanwezigheid van Jezus wordt een mens genezen. Omdat Jezus deze ene mens in het oog kreeg kon hij opstaan tot een nieuw leven. Een mens staat

op na zoveel ellende en heeft leven teruggekregen. Voor die feestelijke gebeurtenis hebben ze geen aandacht.

En dan komt er een discussie over regels... Daar wrikt het wel vaker, ook in onze kerken, in onze samenleving, in onze politiek. Regels en afspraken zijn normaal gesproken belangrijk en geven houvast tussen mensen. Maar als ze te streng gehanteerd worden, of vooringenomen, dan is het rampzalig. Dan worden mensen verpulverd in de regelgeving. En dan zijn het altijd weer de zwakken die de pineut zijn. En als je even anders kijkt naar regels; als je ze even wat ruimer hanteert of een hardheidsclausule inpast – dan beurt je mensen op. Dan kijk je naar een chronisch zieke man die er beter van is geworden. En ben je blij. Of niet dan?

Ik wil daarom ook verder stil staan bij die zieke man. En hem niet laten vermorzelen in de regelgeving. Maar hem juist naar voren halen.

Hij heeft geen naam. Dat is misschien wel jammer. Als je een naam hebt, dan ben je aanspreekbaar. Dan ben je geen nummer of een onbekende. Maar hier is het anders bedoeld. Het gaat om een zeker mens, om jij of ik. We kunnen het allemaal zijn. Het was voor deze zieke man eerst helemaal geen feest. Elke dag was een rotdag. En dat al 38 jaar. Dat is een hele tijd; bijna een mensenleven. Een generatie. Zo komt dat getal van 38 jaar tenminste vaker voor in de bijbel. Denk aan Deuteronomium waar verteld wordt over de woestijnreis na de uittocht uit Egypte. Als men na 38 jaar bijna bij het beloofde land is, blijkt er van de eerste generatie niemand meer over te zijn. Ze zullen het land van melk en honing niet zien. Het is het mislukte geslacht, dat van een koude kermis thuis komt. Zo lang had het volk moeten wachten tot de belofte van God vervuld zou zijn.

Mogelijk is de man verlamd. In elk geval is hij niet mobiel. Heeft geen weerbaarheid meer. Weg veerkracht. Hij ziet het niet meer zitten. En er zijn er nog meer daar in het huis: “...zieken, blinden, kreupelen en misvormden...” Een verpleeghuis of ander tehuis als in onze tijd.

Wat een hoop ellende! Waar is God? Er is in elk geval een bron, een geneeskrachtig bad. En als het water bubbelt moet je er zijn. Maar deze zieke redt dat niet. Verliest het in het ellenbogenwerk. Wie sterk is gaat voorop. Die redt het. En de zwakkeren komen achteraan. Als ze al mee kunnen komen.

En dan is er nog een heel groot probleem met deze man. Hij heeft ook niemand! Er is geen ander die hem kan helpen. De man is moederziel alleen, machteloos eenzaam. Hij zit precies in de situatie waarvan “18God, de HEER, dacht: *Het is niet goed dat de mens alleen is, ik zal een helper voor hem maken die bij hem past.*” De bedoeling van ons menselijke bestaan is dat je bestaat met anderen erbij. Je wordt pas mens in de relatie met de ander. Je komt tot je recht in de verhouding met de mensen om je heen. Je kunt niet zonder een mens.

In dit verhaal van Johannes blijkt Jezus de mens te zijn die de ander tot hulp is. Jezus ziet hem. Kijkt niet langs hem heen, vergeet hem niet. Jezus zag de man liggen. Hij ziet tot in de diepte en kijkt vanuit zijn hart. Dat zou moeten gelden voor alle hulpverlening: dat je de ander ziet. Artsen en verpleegkundigen, pastores en

psychologen, maatschappelijk werkenden en verzorgenden - laten ze de zieke ook werkelijk zien! Dat zouden we in en vanuit onze gemeente moeten laten zien: dat we de ander zien en werkelijk ontmoeten.

Jezus kent en herkent die ene zieke. Zoals God en Jezus elkaar kennen, zo kent Jezus de ander. En er komt een wezenlijke ontmoeting. Een ontmoeting ook, die tot verandering leidt.

⁸Jezus zei: *'Sta op, pak uw mat op en loop.'* ⁹*En meteen werd de man gezond: hij pakte zijn slaapmat op en liep.* Het geneeskrachtige water is niet nodig. Het gezag van Jezus volstaat. Op zijn autoriteit kan de man zijn matras oppakken. Het matras draagt hem niet meer, maar hij draagt het matras zelf. Hij kan opstaan voor een nieuw leven. Hij is onverwacht opnieuw geboren en getogen.

Gods werk gaat dus door, ook als het sabbat is. Jezus zet Gods eigen werk voort. Hij maakt het voor die langdurige ziekte tot een echte feestdag. Hij zorgt ervoor, dat het eindelijk een echte sabbat wordt - een dag van opluchting en bevrijding; een dag van opstanding en vreugde, ook voor die man. Een nieuw leven begint. Voor hem breekt de zon door en wordt het een echte zon-dag!

Laten wij de mens zijn voor wie geen mens heeft. In Jezus Naam. Laten wij een mens zijn voor wie moederziel alleen staat en machteloos eenzaam is. Alleen zo, kan het leven dat kapot is weer heel worden. Alleen zo kan wat geschonden is weer gaaf worden.

Ik eindig met een tekst van Marinus van den Berg. Ik las hem van de week ook bij het overleg van de bezoeksmedewerkers voor 80+. Hij heeft vaker geschreven over zieken en over mensen oog in oog met de dood. Het gaat om aandacht geven aan een zieke een eenzame. Jezus geeft die aandacht. Hij is een aandachtige. Zo heet de tekst ook: 'De aandachtige':

Telkens weer word ik geraakt
door de verhalen over de mens
in wie zoveel van God werd gezien:
Jezus van Nazareth.
De mens die ging van stad tot stad
met aandacht voor
de mens langs de weg.
De blinde die roept om aandacht.
De vrouw die al zo lang ziek en uitgestoten was.
De man die al bijna veertig jaar
lag te wachten op aandacht.
Niemand zag hem nog,
totdat Hij kwam.
Hij schonk hem aandacht en riep hem op.
De verhalen over Hem vertellen van

Zijn aandacht voor mensen,
 de gewonde,
 de kwetsbare voorop.
 Er gaat zoveel genegenheid
 en toewijding van Hem uit.
 Toegewijde is Hij.
 Genegene.
 Zo vol van de Geest, die heelt,
 bemoedigt, zacht maakt wat verstard is,
 troost waar verdriet is.
 Hij was liefde die ziet,
 aan de lijdende mens niet voorbij loopt.
 Voor mij gaat Zijn verhaal door
 overal waar liefde wordt gedaan,
 mensen aandacht schenken aan elkaar,
 omzien naar de mens
 die zonder aandacht is,
 vergeten wordt,
 vereenzaamt.

Marinus van den Berg

Amen.

- Meditatief moment: orgelspel
 - We zingen: *'Een opstandingslied'* van Alfred C. Bronswijk (op de melodie van Lied 345)

1. Sta op als mens van zegen,
 verspreider van het licht,
 aan wie is af te lezen
 de glans van Gods gezicht.
 Aan wie is uit te horen
 de waarheid van zijn stem.
 Sta op als mens van zegen,
 geroepene door Hem.

2. Sta op als mens van liefde,
 die omziet naar het hart.
 Als schuilplaats tijdens stormen,
 bij dat wat ons benard.
 Als anker in de branding
 met vaste grond in Hem.
 Sta op als mens van liefde,

geroepen door Gods stem.

DIENST VAN HET ANTWOORD

- We gedenken Adrianus Johannes van Vught (staande)

- We luisteren naar de melodie van Lied 730: *“Heer, herinner U de namen ...”*

- Gebeden: dankgebed – voorbeden – stil gebed – samen bidden van het Onze Vader

Dank voor het zien

De aandacht

De liefde

Voor oprichten, opbeuren, in beweging brengen en opstaan.

We bidden om ontferming voor
 allen die ongeneeslijk ziek zijn;
 allen die leven met een onzichtbare ziekte;
 allen die leven met een zieke partner;
 allen die leven met een ziek kind in hun gezin;
 allen die een zieke vader of moeder hebben;
 allen die ziek of hulpbehoevend worden in hun oude dag;
 allen die levenslang leven met ziekte of handicap;
 allen die leven met een ziekte van de geest;
 allen die bitter zijn geworden door hun ziekte;
 allen die zoeken naar een nieuwe zin voor hun leven;
 allen die door hun ziekte niet meer thuis kunnen zijn;
 allen die zich door hun ziekte uitgeschakeld voelen;
 Heer, ontferm U!

Huwelijk

ZiekteOverlijden

Stil gebed

Onze Vader die in de hemelen zijt,
 uw Naam worde geheiligd;
 uw Koninkrijk kome;
 uw wil geschiede
 gelijk in de hemel alzo ook op aarde.
 Geef ons heden ons dagelijks brood,
 en vergeef ons onze schulden,
 gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren,
 en leid ons niet in verzoeking
 maar verlos ons van de boze.
 Want van u is het Koninkrijk
 en de kracht en de heerlijkheid in eeuwigheid.
 Amen.

- Delen van de bloemengroet
- Inzameling van de gaven:
- 1^e collecte: NL vakantie tas
- 2^e collecte: College van Kerkrentmeesters

Omdat we niet kunnen collecteren in de eredienst vragen we u om uw collecte digitaal bij te dragen. We doen dat in het volle besef van onzekerheden bij gemeenteleden, ook op financieel gebied. Twee manieren om uw bijdrage te doen:

- U kunt uw bijdrage overmaken op de rekening van het College van Diakenen: NL43 RABO 0159 278 325 t.n.v. Diaconie Protestantse gemeente IJsselstein
- U kunt bijdragen via deze QR code.

Wij danken u van harte voor uw gift!
 Namens het College van Diakenen en het College van Kerkrentmeesters:
 Jannie Schimmel en Daniëlle van den Houten.

AAN HET EINDE

- We zingen: slotlied (staande): Lied 534
- Uitzending en Zegen

De God van ons leven,

ziet ons met aandacht.

Hij zegent ons,

en staat op in ons denken en doen.

Dat wij mensen van licht en hoop,

metgezel voor elkaar mogen zijn.

In de Naam van

de Vader en

de zoon en

de Heilige Geest.

- We zingen: *Amen, amen, amen!* (Lied 431C)

- Orgelspel